

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسایل ایدئولوژیک

تتبع و نگارش :

داکتر امین الدین « سعیدی- سعید افغانی »

۱۹ اگست ۲۰۱۱

روزه مسافر

ماه رمضان یکی از با تقوا ترین ماه های سال است. در فضیلت و عظمت این ماه پیامبر بزرگوار اسلام محمد صلی الله علیه وسلم در حدیثی می فرماید:

«من صام رمضان ایماناً واحتساباً غفرله ما تقدم من ذنبه – رواه ابوهریره» (کسی که از روی ایمان و امید کسب اجر و پاداش، ماه رمضان را روزه بگیرد گناهان (صغیره) گذشته او بخشوده می شود. روایت از ابو هریره رضی الله عنه).

پیامبر صلی الله علیه وسلم در جای دیگری می فرماید :

«ارمض الله فيه ذنوب المؤمنين وغفور الله لهم» (ماه رمضان ماهی است که در آن گناهان مؤمنان پاک و شسته می شود و پروردگار ایشان را می بخشد).

ماه رمضان ماهی است که به اساس حکم قرآن عظیم الشان « شهر رمضان الذی انزل فيه القرآن هدی للناس و بینت من الهدی والفرقان » (ماه رمضان ماهی است که در آن قرآن نازل شده که راهنمای مردم است و دلائل هدایت و تمیز بین حق و باطل می باشد).

وماه رمضان از جمله ماه هائی است که در آن شب با عظمت لیلۀ القدر وجود دارد که عبادات در این شب بهتر از هشتاد و سه سال است «... لیلۀ القدر خیر من الف شهر» (شب قدر بهتر است از هزار ماه)

بناءً اهمیتی که این ماه در تقوا و در به جا آوردن عبادات دارد، اگرچه مسافرت در ماه مبارک رمضان ممانعتی ندارد، ولی نباید این مسافرت برای فرار از روزه صورت گیرد. برای مسلمانان است که در این ماه از مسافرت های غیر ضروری و حیاتی جلوگیری به عمل آرد. به خاطر این که در عبادات یک روزه دار تقلیل، کمبودی و نقصانی به عمل نیاید و از فضیلت این ماه مبارک به طور احسن، بهتر مستفید گردد.

ناگفته نباید گذاشت که به فضل و عظمت پروردگار علم و تکنالوژی بشری امروزی به حدی رسیده است که انسانها را از مسافرت های غیر ضروری در امان می گذارد. ولی اگر با آنها مؤمن در این ماه مبارک به مسافرت بپردازد، دین مقدس اسلام برای مسافر خوردن روزه ماه رمضان را مباح دانسته است.

«فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ» (سورة البقرة: آیت ۱۸۴)

(کسانیکه از شما مریض و یا در سفر باشد، شمار روز های دیگر آن را بگیرد. (جواز دارد که روزه را افطار نماید.)

همچنان در حدیثی آمده است:

«ان الله وضع عن المسافر الصوم و شطر الصلاة و عن الحلی و المرضع الصوم» (خداوند از مسافر ؛ روزه و نیمه نماز را برداشته و از زن حامله و شیر ده روزه را برداشته) خرجه احمد و اهل السنن و حسنه الترمذی .
یعنی مسافر در رمضان افطار کند و بعد روزهای دیگری از غیر رمضان به جای آن روزه بگیرد .

حدود مسافت برای مسافرت:

علماء حدود مسافتی را که در جمله سفر آنها می شمارند (۴ بُرد) معرفی داشته اند. هر بُرد عربی برابر است با (۲۲.۱۷۶) کیلومتر، در نتیجه مسافتی که احکام سفر به آن تعلق می گیرد برابر است با ۴ برابر این مقدار یعنی (۸۸.۷۰۴) کیلومتر (برای معلومات مزید مراجعه شود به کتاب «الفقه الإسلامی وأدلته» ۱/۷۴-۷۵).

علماء برای تأیید نظریات خویش بر روایات ذیل اسلامی استناد نموده اند:

- ۱- از پیامبر صلی الله علیه و سلم به سند ضعیف روایت شده است که گفت: «یا أهل مكة لا تقصروا فی أدنی من أربعة برد من مكة إلى عسفان» (روایت طبرانی در المعجم الكبير (۱۱۱۶۲)، و دار قطنی (۳۸۷/۱)، و بیهقی (۳/۱۳) ، یعنی: «ای اهل مکه، از مسافت کمتر از ۴ بُرد ما بین مکه و عسفان (نمازها را) قصر نکنید».
 - ۲- از ابن عباس رضي الله عنه سؤال شد که آیا تا رفتن به عرفه نمازها را قصر کنیم؟ گفت: نه، ولی تا عسفان و جده و طائف (می شود نماز را قصر کرد) (التلخیص الحبر ۲/۴۶).
 - ۳- ابن عمر و ابن عباس رضي الله عنهما هنگام سفر در مسافت ۴ بُرد به بالا (یعنی بیشتر از (۸۸.۷۰۴) کیلومتر) نمازها را دو رکعت میخواندند و روزه را نمی گرفتند.
- ابن عمر هنگام رفتن به «ذات النصب» نماز را قصر کرد، و بین این مکان تا مدینه ۴ بُرد مسافت بود (فتح الباری ۲/۵۶۶).

در ضمن طوریکه قبلاً متذکر شدیم ، سفر باید سفر مباح باشد تا احکام سفر بر او تعلق گیرد:

در نتیجه کسی که مسافت بیشتر از (۸۸.۷۰۴) کیلومتر را طی کند احکام سفر به او تعلق می گیرد و می تواند روزه را بخورد و نمازها را قصر و جمع کند، ولی همانطور که بیان شد باید سفرش مباح باشد، ولی اگر مسافت طی شده کمتر از (۸۸.۷۰۴) کیلومتر باشد، احکام سفر به بر او تطبیق نمی گردد، و نمی تواند که روزه را بشکند و یا نمازها را قصر و جمع کند.

و نا گفته نماند که مسأله فوق الذکر یکی از آراء علماء در مورد مسافت قصر و جمع می باشد، و نظریات دیگری نیز وجود دارد و علماء نزدیک به ۲۰ قول را در مورد مسافت قصر بیان کرده اند. که نسبت طولانی شدن کلام از ذکر همه اقوال امتناع می ورزم.

قاعده ای فقهی :

همه علماء در این مورد متفق القول اند که، به مجرد که مسافر به حالت مقیم درآید به گرفتن روزه آغاز وایام قضاء شده را بعدا قضائی بیاورند. ختم

امین الدین « سعیدی- سعید افغانی »
مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیکی افغان
ومسؤول مرکز فرهنگی د حق لاره- جرمنی